

ПРИКАЗ СЛУЧАЈА ЛИСТЕРИОЗЕ ОВАЦА НА ЈУЖНОБАНАТСКОМ ЕПИЗООТИОЛОШКОМ ПОДРУЧЈУ

Александар Живуљ^{1*}, Павле Гавриловић¹, Јасмина Паруновић¹, Игор Годоровић¹,
Владан Ђурковић¹, Славица Куша Јелесијевић¹ Ђорђе Марјановић²,

1. Ветеринарски специјалистички институт Панчево, Панчево, Србија

2. Факултет ветеринарске медицине Београд, Београд, Србија

*acazivulj@vsipancevo.co.rs

Кратак садржај

Листериоза је бактеријска болест различитих врста сисара и птица, од које оболи и човек, проузрокована бактеријама из рода *Listeria*. Најчешћи узрочник болести код животиња и људи је *Listeria monocitogenes*, док врсте *L. ivanovii* и *L. innocua* ређе изазивају болест код животиња и људи.

Листерије су мали грампозитивни кокобацили, обично у ланцима три до пет бактерија, не стварају споре, аероби до микроаерофили. Добро расту на небогаћеним хранљивим подлогама и толеришу широке распоне температуре и рН. Раст је могућ на температури од 4°C до 45°C а толеришу рН од 5,5 до 9,6.

Резервоари листерије су земљиште и дигестивни тракт животиња које не показују клиничке симптоме, укључујући дивље и домаће сисаре, птице, рибе и љускаре. Инфициране животиње могу да излучују велики број бактерија фецесом, млеком и вагиналним исцетком. Листерије су изоловане из побачених плодова, исцетка из носа и урина животиња са клиничким симптомима болести.

Значајан извор инфекције за животиње су биљке и силажа, контаминирани земљиштем и фецесом.

До инфицирања најчешће долази перорално, али се листерије могу ширити и директним контактом и инхалацијом. Вертикални пренос је могућ, и најчешћи је код преживара и људи. До инфицирања долази преко плаценте или проласком фетуса кроз порођајни канал. Људи се могу заразити директним контактом са инфицираним животињама помагањем при порођају или побачају, или извођењем обдукције.

Преживари најчешће оболе клинички. Код оваца се најчешће јавља енцефалитис и побачаји. Јавља се депресија и анорексија, оболела животиња се издваја из стада, прво је индиферентна према окружењу, а касније наступају неуролошки симптоми. Грчење и парализа мишића лица и врата праћена је профузном саливацијом, парализом језика, тортиколизом, кружним кретањем у једну страну, надирањем на препреке, опуштеном једном ушном шкољком, једностраном птозом очног капка. Болест траје кратко један до четири дана и најчешће се заврши угинућем.

У раду ће бити приказан случај листериозе оваца проузрокован са *L. innocua* на Јужнобанатском епизоотиолошком подручју. Листериоза се јавила као последица конзумације силаже у којој су пронађене патогене листерије. У два међусобно повезана стада изолована је *L. innocua* из органа и продужене мождине угинулих оваца, које су имале неуролошке симптоме листериозе.

Кључне речи: Листериоза, *L. innocua*, овце, Јужнобанатско подручје

¹ спец. др. вет. Александар Живуљ; др сци. вет. мед. Павле Гавриловић; спец. др. вет. Јасмина Паруновић; спец. др. вет. Игор Годоровић; спец. др. вет. Владан Ђурковић, дипл. вет. Славица Куша Јелесијевић; Ветеринарски специјалистички институт Панчево, Новоселански пут 33, Србија. acazivulj@vsipancevo.co.rs

² др сци. вет. мед. Ђорђе Марјановић, Факултет ветеринарске медицине, Универзитет у Београду, Булевар ослобођења 18, Србија

Aleksandar Živulj^{1*}, Pavle Gavrilović¹, Jasmina Parunović¹, Igor Todorović¹, Vladan Đurković¹, Đorđe Marjanović²,

Veterinary Specialistic Institute "Pančevo", Pančevo, Serbia

*acazivulj@vsipancevo.co.rs

Summary

Listeriosis is a bacterial disease of various species of mammals and birds, including humans, caused with *Listeria* bacteria. The most common cause of disease in animals and humans is *Listeria monocytogenes*, while *L. ivanovii* and *L. innocua* species are less likely cause of disease in animals and humans.

Listeria are small, gram-positive cocobacilli, usually in chains of three to five bacteria, do not form spores, aerobes to microaerophils. They grow well on unenriched nutrient media and tolerate wide ranges of temperature and pH. Growth is possible at temperatures from 40°C to 45°C and tolerate pH from 5.5 to 9.6.

Data says that reservoirs for *Listeria* are the soil and digestive tract of animals that show no clinical symptoms, including wild and domestic mammals, birds, fish and shellfish. Infected animals can secrete a large number of bacteria by faeces, milk and vaginal discharge. *Listeria* was isolated from miscarriages, nasal discharge, and urine from animals with clinical disease symptoms.

A significant source of infection for animals are plants and silage, contaminated with soil and faeces.

Oral infection occurs often, but listeria can also be spread by direct contact and inhalation. Vertical transmission is possible, and is most common in ruminants and humans. Infection occurs through the placenta or through the fetus through the birth canal. Humans can become infected through direct contact with infected animals by assisting in childbirth or miscarriage, or by performing an autopsy.

Survivors most commonly contract the disease clinically. In sheep, encephalitis and miscarriages most commonly occur. Depression and anorexia occur, the diseased animal is separated from the herd, first indifferent to the environment, and later neurological symptoms also occurs. Cramping and paralysis of the muscles of the face and neck is accompanied by profuse salivation, paralysis of the tongue, torticollis, circular movement to one side, obstruction, obstructed by one ear, one-sided eyelid ptosis. The illness lasts briefly one to four days and usually ends in death.

This paper will present a case of sheep listeriosis caused with *L. innocua* in the South Banat epizootiological area. Listeriosis occurred as a consequence of the consumption of silage in which pathogenic listeria were found. In two interconnected flocks, *L. innocua* was isolated from the organs and the prolonged brain of dead sheep, which had neurological symptoms of listeriosis.

Key words: Listeriosis, *L. innocua*, sheep, South Banat area

¹spec.dr.vet. Aleksandar Živulj; dr sci.vet.med. Pavle Gavrilovic; spec.dr.vet. Jasmina Parunovic; spec.dr.vet. Igor Todorovic; spec.dr.vet. Vladan Djurkovic, dipl.vet. Slavica Kuša Jelesijević; Veterinary Specialistic Institute Pancevo, Novosejanski put 33, Serbia.
acazivulj@vsipancevo.co.rs

²dr sci.vet.med. Đorđe Marjanović, Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Bulevar oslobođenja 18, Serbia